

VAHEANALÜÜS 2025

Kultuurirantsa toetuse kasutamisest
(2024/25 õa. ehk toetusmeetme IV kasutusaasta)

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
2024/2025 ÕA. KULTUURIRANITSA KÜSITLUSE TULEMUSED	5
1. Vastajate taust: kooli asukoht ja õpilaste arv	5
2. Kas olete kasutanud või plaanite kasutada 2024/25. õppeaasta jooksul oma koolis Kultuurirantsa toetust?.....	6
3. Kus käisid (või kuhu plaanivad minna) Teie kooli klassid 2024/25. õppeaastal Kultuurirantsa toel?.....	8
4. Mitu Kultuurirantsa õppekäiku õpilase kohta on olnud võimalik ettenähtud toetusega korraldada?.....	9
5. Peamised takistused Kultuurirantsa õppekäikude läbiviimisel.....	10
6. Kui efektiivseks hindate Kultuurirantsa toetusmeetet tervikuna?	10
7. Koolide täiendavad mõtted ja kommentaarid Kultuurirantsa toetusmeetme kohta.....	11
Peamised järeldused.....	15
8. Õpetajate ja õpilaste vahetu tagasiside peale kultuuriasutuste külastust	16
Sihtkohad	16
Õppekäigu seotus õppekava valdkondadega	17
Haridusprogrammid ja õppeprotsess.....	18
Rahulolu külastusega	19
EELARVE	21
Täiendavad eelarvelised vajadused.....	21
Lisa 1. Piletihindade arvestuse aluseks olevad allikad	23
Lisa 2. Küsimustik	24

SISSEJUHATUS

Kultuurirahast on Kultuuriministeeriumi eestvedamisel 2022. aastal loodud toetusmeede, mille peamine eesmärk on **tagada laste ja noorte osalemine kultuurielus, kultuuri hindava publiku järelkasv ning soodsad tingimused kultuuris osalemiseks** (*Kultuur 2030* arengukava alaeesmärk 1 „Eesti kultuurielu on tugev ja toimiv“). Toetus on seotud Kultuur 2030 arengukava tegevussuunaga 1.8, mille kohaselt seatakse valdkonna arendustegevusteks **laste- ja noortekultuuri terviklik arendamine, tagades igale lapsele ja noorele juurdepääs mitmekülgele ja kvaliteetsele kultuurile nii tegija kui ka osasaajana, sõltumata elukohast, erivajadustest, keeleoskusest, majanduslikest võimalustest või muudest tingimustest. Laste ja noorte mitmekülge kultuuris osalemine on läbimõeldult ja süsteemselt toetatud eri kultuurivaldkondade lõikes ning nad on aktiivselt kaasatud loomeprotsessidesse. Kultuuri- ja mäluasutuste haridusprogrammid on tihedalt lõimitud üldharidusse** (Kultuuriministeerium, 2022).¹

Kultuurirahasta toetusmeede on suunatud 1. – 9. klassi õpilastele ning jõuab koolideni riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimuste ja korra §1 lõige 14 alusel².

Eestis omandas 2024/25 õa põhiharidust **136 154 õpilast**, nendest 65 641 Harju maakonnas, 18 485 Tartu maakonnas, 10 589 Ida-Viru maakonnas ning ülejäänud mujal Eestis (Haridussilm, 2025).

Kultuurirahasta toetust on 2024/25 õa. jooksul **kasutanud 99,7%** kultuurirahasta küsitluses osalenud koolidest. Toetust ei kasutanud vaid üks kool (0,3%) kõigist vastanutest. Meetme kasutus on läbi aastate pidevalt tõusnud, 2023. aastal oli mittekasutajaid 21 kooli (6% kõigist vastanutest).

Kõige enam levinum sihtkoht, kuhu noori kultuuriteemalistele õppekäikudele viidi, oli muuseum. Sellele järgnesid teater, elamus- ja teaduskeskused, kunstinäitused ja galeriid ning kinod. Muuseumite, teatrite, kinode ja elamuskeskuste külastatavus on olnud viimased kolm aastat pidevas kasvutrendis, samas kui kontsertide külastatavus on viimase kolme aasta võrdluses langenud 21%-lt 15%-le. Sellele toetudes alustas 2025. aastal tegevust muusikahariduse võrgustik.

Koolide tagasisidest selgub, et **kultuurirahasta meede on väga oluline ja vajalik**. Koolid soovivad seda otseselt laste võrdsete võimaluste ja kultuurihariduse kättesaadavusega, tuues välja, et kooli roll laste ja noorte kultuurini jõudmisel on määrava tähtsusega ning ilma selle toetuseta ei jõuaks paljud lapsed teatrite, muuseumide ja kontsertideni. Üldine kõrge meetme kasutus (99,7%) ja kõrge hinnang meetmele (8.55 punkti 10st) kinnitab, et meetme rakendamine on laiahaardeline ning sihipärane etteantud võimaluste piires.

---

¹ Kultuuriministeerium. (2022). *Kultuuri arengukava 2021–2030 „Kultuur 2030“* [PDF].

<https://www.kul.ee/sites/default/files/documents/2022-03/KULTUUR%202030%20web.pdf>

² Vabariigi Valitsus. (2015, 6. veebruar). Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord: § 1 lg 14 (Määrus nr 16; RT I, 10.02.2015, 8). Riigi Teataja. <https://www.riigiteataja.ee/akt/110022015008>

Nii õpetajate kui õpilaste vahetust tagasisidest avaldub, et kultuurirahastuse õppekäigud toetavad põhikooli õppekava valdkondadest kõige enam **keeleoskust, kultuuri- ja väärtuspädevust, kultuurilist identiteeti ning kunstialast pädevust**. Arvestataval kohal on ka sotsiaalsed, ainetevaheline lõimimine, loodusained ja kehaline kasvatus. Reaalainete ja tehnoloogiaõppega seotus on pigem harv.

Praegune toetussumma on liiga väike, et katta tegelikke kulusid, eriti teatrietenduste piletihindade ja maakoolide kultuurikülastuste puhul, mistõttu kool on sunnitud leidma lisarahastust muudest toetusmeetmetest, kooli enda eelarvest (mille võimalused on väga piiratud) ja üksikutele juhtudel mainitakse ka kohaliku omavalitsuse toetust (teadaolevalt on kultuurirahastuse riiklikku rahastust toetav meede olemas nii Tallinnas kui ka Tartus).

Küsitlusest selgus, et peamiste takistustena kultuurirahastuse toetusmeetme rakendamisel nähakse kõrget transpordikulud (62%), pikka vahemaad kooli ja soovitud kultuuriasutuste vahel (45%) ning kõrgeid piletihindu (42%). Maakoolid on ebasoodsas olukorras võrreldes linnakoolidega ning vajavad suuremat või diferentseeritud toetust. **75% vastanud põhikoolidest puutub paratamatult kokku transpordi ja kultuuriasutuste kättesaadavuse küsimustega**, kuna nad asuvad maapiirkonnas või muus linnalises asulas kui Tartu või Tallinn. Maakoolidena määratles end küsitluses 143 kooli ning muu linnalises asulas 83 kooli.

Vaheanalüüside viimase kolme aasta võrdlus näitab, et **õppekäiguga seotud kulude tõus ning kultuurirahastuse eelarve paigalseis on vähendanud koolide võimekust täita toetusmeetme eesmärki**, mis on tagada igale Eesti 1. – 9. klassi õpilasele vähemalt üks õppekavaga seotud kultuuriasutuse õppekäik aastas ning üldistades võib järeldada, et **kui kool lisaraha ei leia, ei ole igal viiendal õpilasel võimalik saada tänase toetusmeetme summa raames isegi ühte kultuurikülastust aastas**.

Koolide poolt pakutud ettepanekud on:

- **Suurendada toetussummat õpilase kohta** – vähemalt ühe teatripileti maksumuseni (mis on ligikaudu 20 eurot)
- **Diferentseerida toetust piirkonniti** – näiteks võimaldada maakoolidele suurem toetus transpordikulude katteks
- **Kaasata toetuse sihtrühmana gümnaasiume**
- **Hoida bürokraatia minimaalne** – koolid hindavad lihtsat aruandlust ja paindlikku rakendamist nagu tänane toetusmeetme korraldus võimaldab
- Võimaldada toetuse kasutamist lisaks kultuuriasutuste külastamisele ka **koolis toimivate kontsertide ja teatrietenduste rahastamiseks**

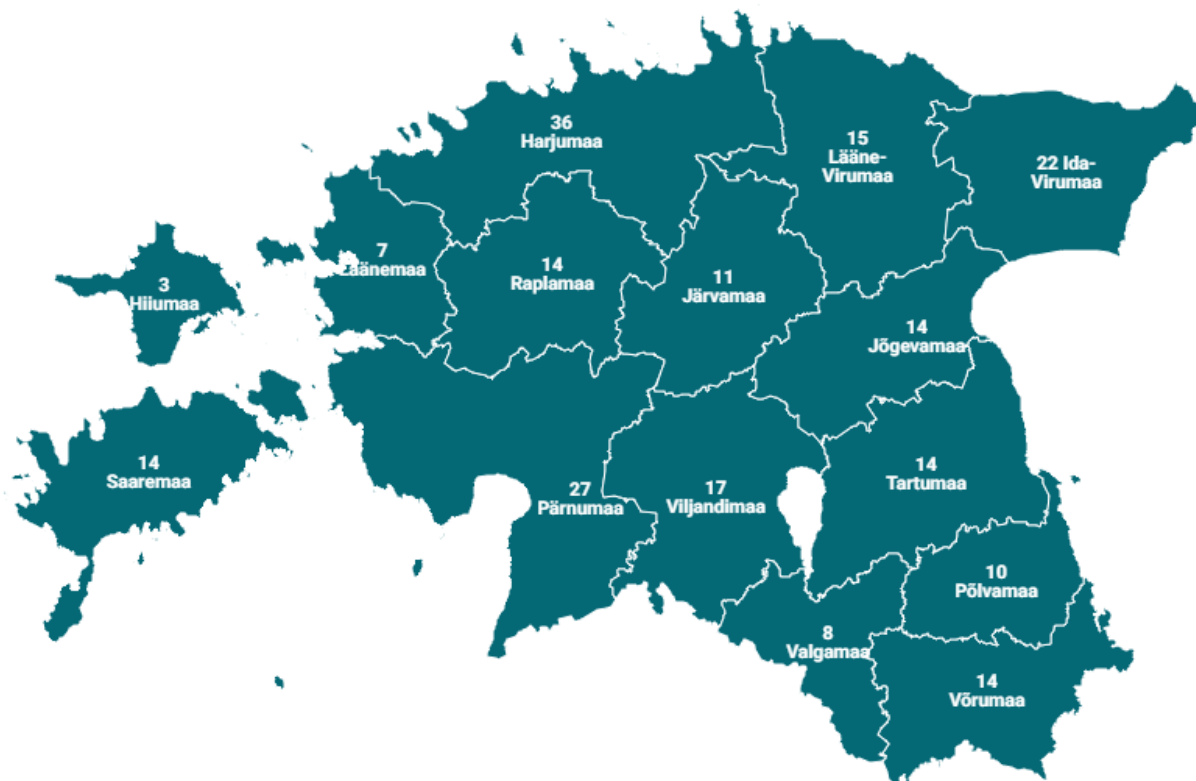
Kokkuvõtteks hindavad kasutajad toetusmeetmet kõrgelt, tuues välja otsesed seosed toetusmeetme ja laste võrdsete võimaluste ning kultuurihariduse kättesaadavuse vahel, rõhutades kooli ja kultuurirahastuse toetuse määravat rolli laste ja noorte kultuurini jõudmisel, **kuid näevad tungivat vajadust kultuurirahastuse eelarve suurendamiseks ning meetme edasiseks arendamiseks**.

2024/2025 ÕA. KULTUURIRANITSA KÜSITLUSE TULEMUSED

1. Vastajate taust: kooli asukoht ja õpilaste arv

Kultuurirannitsa toetusmeetme sihtgrupp on kõik Eesti üldhariduskoolide 1.- 9. klassi õpilased. EHISE andmetel on Eestis 2024/25. õa. seisuga 501 põhikooli ning küsitlusankeet saadeti kõikide nende koolide e-posti aadressile, kus on vähemalt osaline või täielik põhikooli õpe. Vastuseid sooviti ühelt vastajalt kooli kohta - see tähendab, et vastused peegeldavad kõikide klasside koondarvestust ühe vastaja kohta. Vastuseid laekus 302. koolilt ehk 60% üldkogumisse kuulunud õppeasutustelt.

2025. aasta kultuurirannitsa vaheanalüüsi küsimustikus paluti vastajatel täpsustada oma asukoht maakonna täpsusega. Vastuseid laekus kõikidest maakondadest. (Joonis 1)

Joonis 1. Küsitlusele vastanud koolide asukoht maakonna järgi

Vastajatest **47%** asus maal ja **53%** linnades. Alla 100 õpilasega koole oli vastanute hulgas **87 (28,8%)**, neist ligi **78%** asus maapiirkonnas. Keskmise suurusega koole, kus õpib 100–500 õpilast, oli **123 (40,7%)** ning nende jaotus maa- ja linnapiirkondade vahel on suhteliselt tasakaalus. Suuri, üle 500 õpilasega koole oli **92 (30,5%)**, neist üle **80%** paikneb linnades. Tallinnas asus **60 kooli** ja Tartus **16**, mis moodustavad kokku veerandi kõikidest koolidest, samal ajal kui maapiirkondade koolid on küll arvukad, kuid valdavalt väikese õpilaste arvuga. (Tabel 1)

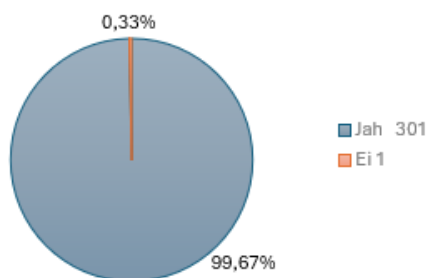
Kooli õpilaste arv	Kooli asukoht				
	Tallinn	Tartu	Muu linnaline asula	Maakool	Kokku
alla 100	4	2	13	68	87
100-500	16	3	36	68	123
üle 500	40	11	34	7	92
Kokku	60	16	83	143	302

Tabel 1. Küsitlusele vastanud koolide õpilaste arv ja asukoht

2. Kas olete kasutanud või plaanite kasutada 2024/25. õppeaasta jooksul oma koolis Kultuurirahastu toetust?

Kultuurirahastu toetust on 2024/25 õppeaastal kasutanud 301 kooli 302st. (Joonis 2)

Kas olete kasutanud või plaanite kasutada 2024/2025. õppeaasta jooksul oma koolis Kultuurirahastu toetust?

Joonis 2. Kultuurirahastu kasutanud ja mittekasutanud koolide jaotumine

Viimase kolme aasta võrdlus näitab, et Kultuurirahastu toetus on Eesti koolides laialdaselt kasutusel. 2023. aastal kasutas toetust 97,6% vastanud koolidest, 2024. aastal oli kasutajate osakaal veidi väiksem (94%), kuid 2025. aastal tõusis see rekordiliselt 99,7%-ni. Samal ajal on koolide osakaal, kes toetust ei kasutanud, jäänud väga madalaks, kõikides 0,3%–6% vahel. Andmed viitavad sellele, et toetus on koolide seas hästi rakendunud. (Tabel 2)

2024/25. õa ei ole vaid 1 kool kultuurirahastu toetust kasutanud ning 1 vastanu on küll toetust kasutanud, kuid vastas eitavalt, viidates kommentaarides Viimsi valla eripärasele meetme rakendamise korraldusele.

Aasta	Vastanud koolide arv	Kasutas toetust	%	Ei kasutanud toetust	%
2023	340	332	97,6%	8	2,4%

2024	336	315	94%	21	6%
2025	302	301	99,7%	1	0,3%

Tabel 2. Küsitlusele vastanud koolide õpilaste arv ja asukoht

Vastaja 1: „Eelarves ei ole toetus nähtav. Käime küll kultuuriüritustel, aga ei seosta neid kultuurirahitsaga.“

Kultuurirahitsa toetusmeede laekub kooli eelarvesse „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ määruse § 1 punkt 14 alusel koos teiste riigieelarveliste haridusele suunatud toetustega. Koolid on andnud tagasisidet, et toetuse leidmine kooli eelarvest on keeruline ning juhtivtöötajate vahetumise korral võib tekkida infosulg, mille tulemusel puudub koolil teadlikkus meetme iga-aastasest laekumisest ning ajaline ressurss, et lähemalt uurida. Kogemus näitab, et enamasti tekib sellistel juhtudel teadlikkus meetmest õpetajate surve, Kultuuriministeeriumi järelepärimiste või uudiskirja kaudu ning kultuuriasutuste soovitusel meedet kasutada.

2024. aastaga võrreldes (kus toetust ei kasutanud 21 kooli), on olukord oluliselt paranenud.

Vastaja 2: „Otseselt ei kasutanud meie kool, kuid Viimsi Muusikakool taotles ja võimaldas selle läbi valla üldhariduskoolidel osaleda soodsamalt etendusel "Buratino"“.

Tegemist on Viimsi valla sisese korraldusega, mille alusel kohalikule omavalitsusele laekunud kultuurirahitsa toetusmeetme rakendamise eest vastutab Viimsi Muusikakool, tagades igale valla 1. – 9. klassi õpilasele vähemalt ühe kultuurikülastuse õppeaasta jooksul. 2024. aastal oli Viimsi Muusikakooli korraldusel ette nähtud Viimsi Artiumis toimunud Olav Ehala muusikali „Buratino“ külastus kultuurirahitsa toetusel, kus laval näitles muuhulgas Olav Ehala ise koos Viimsi muusikakooli õpilastega.

Kooli tagasisidest tundub, et kool ei ole kultuurikülastuse sisu, sihtkoha ja tasu otsustusprotsessis osalenud ning ei taju omalt poolt meetme kasutamist kui teadlikku ja õppekavaga seotud tegevust.

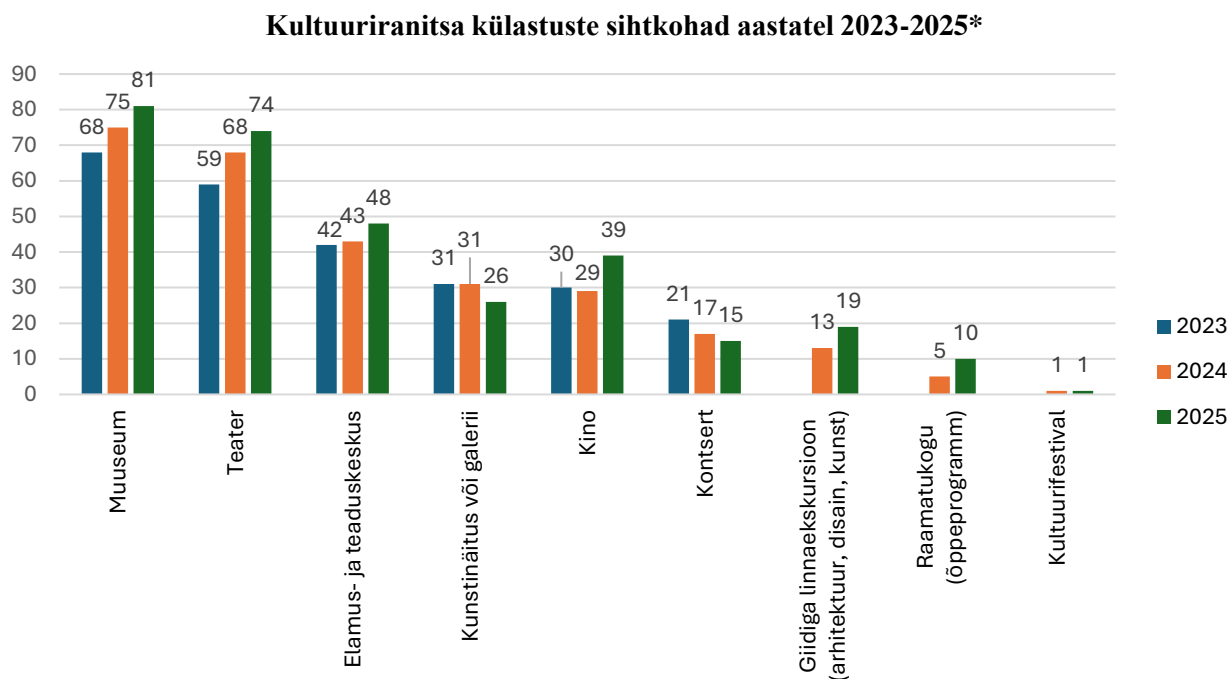
Kohalikul omavalitsusel on õigus teha toetuse osas otsuseid, eeldusel et on tagatud toetusejõudmine iga õpilasele läbi vähemalt ühe õppekavaga seotud kultuuriasutuse külastuse aastas. Kui kohaliku omavalitsuse korraldus ei vasta kasutajate ootustele või ei täida meetme kasutamise tingimusi, tuleb meetme rakendamise süsteem haridusasutustega koos ümber vaadata.

3. Kus käisid (või kuhu plaanivad minna) Teie kooli klassid 2024/25. õppeaastal Kultuurirahitsa toel?

Antud küsimust on koolide tagasisidena küsitud 2023., 2024. ja 2025. aastal. 2024. aastal lisati valikusse kolm uut valikvastust, lähtudes 2023. aasta „muu“ all kirjeldatud vastustest (giidiga linnaekskursioon, raamatukogu, festival). Igal vastajal oli võimalik valida mitu vastusevarianti.

Muuseumid ja teatrid on olnud läbivalt kõige sagedamini külastatud sihtkohad pidevalt tõusvas trendis. Muuseumite külastuste arv tõusis 2023. aasta 68% külastuselt 2025. aastaks 81%-ni ja teatri külastuste arv kasvas samal perioodil 59%-lt 74%-ni. Mõõduka külastatavusega on elamus- ja teaduskeskused, kino ning kunstinäitused või galeriid. Vähem külastatud sihtkohtade hulka kuuluvad kontserdid, mille kättesaadavus on küll suhteliselt suur (kontsertidel on sageli paindlikkus liikuda koolile lähemalasuvasse kultuuriasutusse nagu kultuurimaja, rahvamaja, muuseumi või raamatukogu saal jne), kuid **kontsertide külastatavus on siiski viimase kolme aasta võrdluses langenud 21 %-lt 15 %-le, olles ainus pidevas langustrendis valdkond.** Giidiga linnaekskursioonid (arhitektuuri, disaini ja kunsti valdkonnas) ja raamatukogude õppeprogrammid on küll pigem harva kasutatud, kuid on selgelt tõusvas trendis.

Suurim külastuste tõus 2025. aastaks on muuseumides (+13% võrreldes 2023. aastaga) ja teatrites (+15% võrreldes 2023. aastaga). (Joonis 3)

Joonis 3. Kultuurirahitsa külastuste sihtkohad 2023-2025 aastate võrdluses

* Vastused on esitatud %-na kõigist vastanutest vastavalt aastakäigule

4. Mitu Kultuurirannitsa õppekäiku õpilase kohta on olnud võimalik ettenähtud toetusega korraldada?

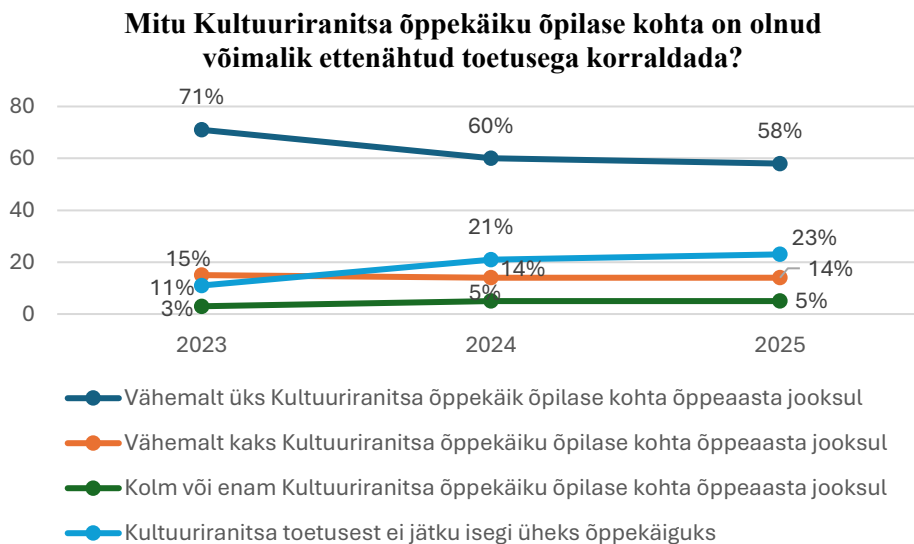
Valikvastused võimaldasid valida kas *üks, kaks* või *kolm* või *enam* õppekäiku õpilase kohta aastas. Samuti oli võimalik märkida, et Kultuurirannitsa toetusest ei jätku isegi üheks õppekäiguks.

Kahe ja kolme külastuse väga madal ja suhteliselt muutumatu osakaal näitab, et kahe või enama külastuse tagamise võimekus on vaid vähestel koolidel. Kuna toetuse summa lapse kohta on väike, tähendab see kas tasuta või väga madalate hindadega grupikülastusi kodukoha lähedal. See paneb keerulisse olukorda koolid, kelle lähedal mitmekülgse sisu ja erinevate hinnaklassidega kultuuriasutuste valikut ei ole, mistõttu peamiselt kasutavad koolid kultuurirannitsat ikkagi ühe õppekäigu kulude katmiseks.

Kolme aasta võrdlus näitab, et siiski ka **koolide võimekus tagada vähemalt üks õppekäik õppeaasta jooksul, on selges languses (-14%)**. Toetuse eelarve ei ole alates 2023. aastast kasvanud, kuid piletihindade ja transpordi kulu on olnud pidevas tõusutrendis. See on selgelt vähendanud koolide võimekust korraldada igale õpilasele ka vähemalt üks kultuuriasutuse õppekäik aastas, mis on kultuurirannitsa toetusmeetme eesmärk.

Valikvastuse „Kultuurirannitsa toetusest ei jätku isegi üheks õppekäiguks“ on valinud ligikaudu viiendik koolidest ning tegemist on märgatava kasvuga võrreldes 2023. aastaga (+7%). Peamine muutus on toimunud 2023. ja 2024. aasta vahel.

Õppekäiguga seotud kulude tõus ning kultuurirannitsa eelarve paigalseis on vähendanud koolide võimekust täita toetusmeetme eesmärki, mis on tagada igale Eesti 1. – 9. klassi õpilasele vähemalt üks õppekäiguga seotud kultuuriasutuse õppekäik aastas ning üldistades võib järeldada, et **kui kool lisaraha ei leia, ei ole igal viiendal õpilasel võimalik tänase toetuse summa eest saada isegi ühte kultuurikülastust aastas.** (Joonis 4)

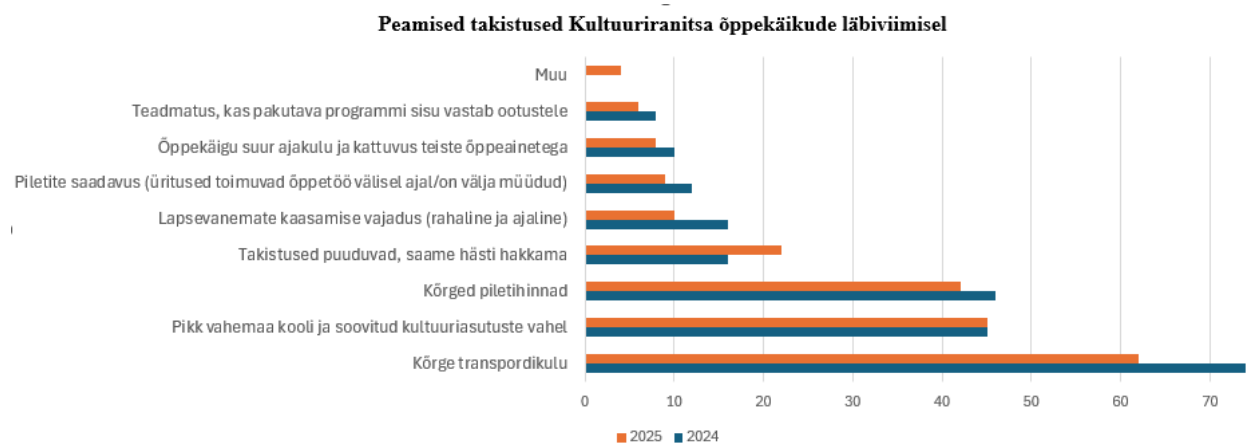

Joonis 4. Kultuurirannitsa õppekäikude arv õpilase kohta aastas 2023-2025 aastate võrdluses

5. Peamised takistused Kultuurirannitsa õppekäikude läbiviimisel

Küsitluse tulemused on esitatud 2024. ja 2025. aasta võrdluses. Vastused ei erine oluliselt ning üldiselt on takistuste osas näha positiivseid trende. Kõrge transpordikulu (188 vastajat) valiku puhul on toimunud märgatav langus 2025. aastal, mis on 12% madalam, kui 2024. aastal. Keskmiselt hinnatud takistused on kõrged piletihinnad (127 vastajat, 42%) ning pikk vahemaa kooli ja soovitud kultuuriasutuste vahel (136 vastajat, 45%). Siin ei ole kahe aasta võrdluses olulist muutust.

Ainsana on 6% võrra positiivselt tõusnud „Takistused puuduvad, saame hästi hakkama“ valikvastus, kuid arvestades, et vastuse valijaid oli 2024. aastal 16% ning see tõusis 2025. aastal 22%-ni, on tegemist väikese positiivse tendentsiga. (Joonis 5)

Joonis 5. Peamised takistused Kultuurirannitsa õppekäikude läbiviimisel 2024 ja 2025 võrdluses

6. Kui efektiivseks hindate Kultuurirannitsa toetusmeedet tervikuna?

Vastajatel paluti hinnata skaalal 1-10, kui efektiivseks nad hindavad Kultuurirannitsa toetusmeedet tervikuna. Hinne 1 tähendab, toetusmeede pole üldse efektiivne ning hinne 10 tähendab, et toetusmeede on väga efektiivne.

2024: Keskmiselt hindavad vastajad toetusmeetme efektiivsust hindele **8.14/10**

2025: Keskmiselt hindavad vastajad toetusmeetme efektiivsust hindele **8.55/10**

Kuigi üldhinnang on jäänud suhteliselt samaks, on hinnangutes näha positiivset tendentsi. Kui 2024. aastal valis maksimaalse punktisumma 91 vastajat (29% vastanutest), siis 2025. aastal on meedet maksimaalselt hinnanud 127 kooli (42,5% vastanutest) ning see on valdavalt kõige populaarsem vastuse variant. Võib järeldada, et kultuurirannitsa toetusmeede on väga vajalik ning hästi vastu võetud. (Joonis 6)

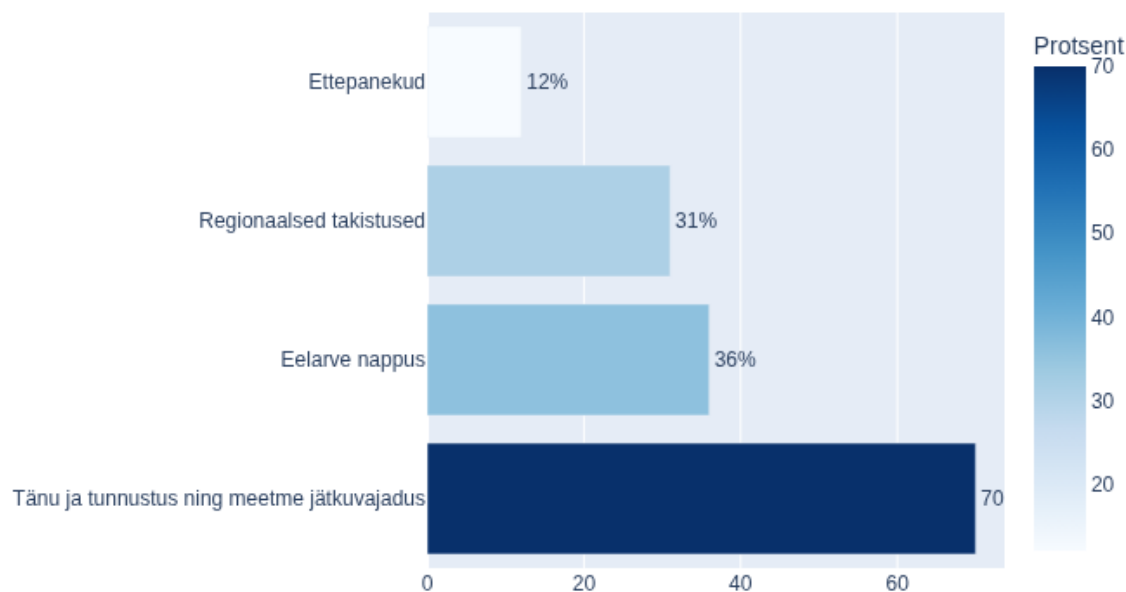
9. Kui efektiivseks hindate Kultuurirahitsa toetusmeedet tervikuna?

Joonis 6. Vastus küsimusele „Kui efektiivseks hindate Kultuurirahitsa toetusmeedet tervikuna?“

7. Koolide täiendavad mõtted ja kommentaarid Kultuurirahitsa toetusmeetme kohta

Vabalt kirjeldavale küsimusele vastas 122 kooli (41% kõigist vastajatest) ning vastused jaotusid üldjoontes nelja rühma (Joonis 7):

Joonis 7. Vabalt kirjeldatud vastuste ja kommentaaride analüüsi koond

1. 70% - Tänu ja tunnustus ning meetme jätkuvajadus

Vastaja 3: Kultuurirannitsa toetus on meie koolile olnud väga oluline ja tänu sellele oleme saanud viia lapsi kohtadesse, kuhu nad koduse keerulise majandusliku olukorra tõttu kunagi ei saaks minna. Täname.

Vastaja 4: Me oleme väga tänulikud, et meie õpilastel on võimaldatud saada osa kultuurirannitsa toel kultuurielust! Kultuurirannitsale lisaks taotlesime sel aastal ka otse kunstimuuseumis tunni läbiviimiseks toetust (eriprojekt). Kultuurirannits on meie koolis õppekava osa ja seotud vastavas klassis õpitavate teemadega. Oleme väga rõõmsad, kui riik jätkab koolide toetamist!

Vastaja 5: Aitäh! Kes ei oska olla tänulik pisku eest, ei ole seda ka suurema võimaluse puhul. Meie käimised on suure transpordikulu pärast keerulised.

Vastaja 6: Kindlasti vajalik ja toetab, et lapsed saavad mitmekülgset õpet olenemata lapsevanemate rahakoti paksusest.

Vastaja 7: Koolipere on väga tänulik iga toetusraha üle! Ilma Kultuurirannitsa toetuseta oleks meil väga keeruline õpilastega teatrisse minna. Tänu toetusele ja osaliselt ka kooli eelarves olevatele vahenditele (mida on lähtudes õpilaste arvust vähe) said kõik meie õpilased 2025. aasta kevadel teatrielamuse.

Vastaja 8: Usun, et tegemist on väga hea võimalusega noortel tutvuda kultuuriga. On klasse, kes kasutavad kord aastas vaid kultuurirannitsa toetust, selleks, et väljasõit klassiga teha.

Vastaja 9: Väga vajalik toetus, et kõik õpilased aastas vähemalt ühe kultuuriteemalise õppekäigu saaksid.

Vastaja 10: Tervikuna on Kultuurirannits suureks abiks väljaspool suurlinnu olevate koolide õppeprogrammi rikastamiseks. Saab üsna vabalt valida, milliseid kultuurisündmusi või mäluasutusi külastada, mis annab hea võimaluse siduda õppekavaga ja õpetajatele planeerimisvabadust.

Vastaja 11: Aitäh, Kultuurirannitsa toetusest on palju abi!

Vastaja 12: Soovime Kultuurirannitsa jätkumist.

Vastaja 13: Kindlasti peaks meede jätkuma - ka see toetus on abiks, et kõik õpilased saaksid vähemalt korra õppeaastas külastada kultuuriasutusi/-programme, isegi kui mingi osa tuleb õpilase vanematel rahastada (transport nt).

Vastaja 14: Väga vajalik meede, mis loodetavasti jätkub ka järgmistel aastatel.

Vastaja 15: Kultuurirannitsa toetusmeede on õpilastele väga vajalik ja oleme väga tänulikud, et maakoolina saame toetuse abil pakkuda õpilastele kunsti-, teadus- ja kultuurielamusi väljaspool kooli.

Vastaja 16: Hea algatus, tuleb jätkata.

Vastaja 17: Toetus väga vajalik, sest mõnele lapsele on see ainuke kord saada kodust ja kodukülast välja.

Vastaja 18: Kultuurirannitsa toetusmeede rikastas õppetööd ning andis kõikide õpilastele võimaluse tutvuda ja osa saada eesti kultuurist.

2. 36% - Eelarve nappus (kõrged hinnad, piiratud võimalused, lisarahastuse kasutamine või selle puudumine)

Vastaja 19: Toetuse summa õpilase kohta võiks suurem olla, et saaksime vähemalt kaks Kultuurirahastuse õppekäiku õppeaasta jooksul lubada. Hetkel vaid üks õppekäik ning pika vahemaa tõttu on transpordi jaoks vaja raha juurde küsida.

Vastaja 20: Toetus võiks olla mõistagi suurem

Vastaja 21: Summa on lihtsalt nii väike, et isegi muuseumi piletit ei saa täielikult selle eest.

Vastaja 22: Täname sellegi summa eest! See võiks olla suurem õpilase kohta, sest teatrietenduste hind on väga kõrge.

Vastaja 23: Kultuurirahastuse toetusmeede on väga tore ja vajalik asi. Paraku väheneb õpilase kohta antav rahasumma iga aastaga, mis tähendab, et külastatavete ürituste/asutuste valik jääb iga aastaga kitsamaks - teatripiletit selle raha eest enam ei saa

Vastaja 24: Seda raha võiks muidugi rohkem olla, sest kulud on tõusnud (transport, piletid), aga oleme rõõmsad ja tänulikud toetuse eest.

Vastaja 25: Igati toetav meede ja loodame väga, et see jätkub ka järgmistel aastatel. Tõsi, toetuse summa ühe õpilase kohta on üldiselt elukalliduse taustal väike ja peaks ka tõusma.

Vastaja 26: Oleme tänulikud, et see programm olemas on. Piirkonna eripärast tulenevalt jääb toetusest puudu ja koolipidaja toetus eelarves ei suuda kulusid katta.

Vastaja 27: Kõige kulukam on transport kultuuri- või mäluasutustesse. Iga sõit alates 400 eurost. Kuna kulutused on väga suured (buss, piletid jne.) siis peame kooli poolt juurde maksma, milleks meil ei ole raha.

Vastaja 28: Omavalitsus lisab oluliselt raha juurde, et iga klass saaks kord õppeaasta jooksul teatris ja muuseumis käia.

Vastaja 29: Meie oleme valinud Kultuurirahastuse toetuse kasutada teatrietendustele (sest pered käivad teatris vähe ja vabatahtlikult lapsed teatrietendust ei vali liiga kergelt klassi ürituseks), iga laps saab kas piletit või sõidu

Vastaja 30: Rahastus võiks olla suurem, sest kui soovime, et kõik õpilased saaksid osaleda, siis peame Kultuurirahastuse toetusele juurde maksma, sest transpordi kulu ja piletite hinnad on nii kõrged. Kui kasutaksime ainult Kultuurirahastuse raha, siis saaksime selle eest nt teatrisse saata ainult 1.-4.kl õpilased või peaksime kuidagi muud moodi otsustama, kes saab kasutada Kultuurirahastuse raha. Sel aastal käisid kõik meie kooli õpilased teatris.

Vastaja 31: Loomulikult oleks abi sellest, kui toetussumma õpilase kohta oleks kõrgem, nii et ei peaks kasutama muid toetusmeetmeid selleks, et õpilane kord õppeaasta jooksul kultuuri saaks nautida. Siiski, suur tänu sellegi abi eest!

3. 31% - Regionaalsed takistused (maakoolide kõrged transpordikulud, valikute vähesus ja suurlinnade eelisolukord)

Vastaja 32: See on maakoolidele oluline kuna õpilased muidu ei saagi kultuuriasutusi külastada

Vastaja 33: Väga hea, et sellist toetust jagatakse! Oleme väike Harjumaa maakool ning Kultuurirahastuse toetus annab meile võimaluse kord aastas kogu kooliperega kultuuri nautima minna. Näiteks sellel õppeaastal 6. novembril 2024 külastasime toetuse abil Estonia teatrit ja vaatasime etendust „Pipi Pikksukk“. Kuna paljud lapsevanemad ei saa sageli lastega kultuuriüritustel käia on kooli kaudu saadud teatrikogemus lastele väga väärtuslik. Oleme igal aastal tänu toetusele külastanud erinevaid Eesti teatreid ning peame seda võimalust väga oluliseks.

Vastaja 34: Oleme kasutanud meetodit maakooli õpilaste teatrisse viimiseks (õppekava osana - ballett, operett, kirjandusega seotud etendus jne). Tore on see, et siis lähevad kõik õpilased. Mitte ainult need, kellel on raha või huvi.

Vastaja 35: See on väga vajalik toetusmeede, aga liiga napp, peame piirduma peamiselt kohalike üritustega, aga see vee valik ei ole väga lai. Mandril on pakkumisel väga huvitavaid õppeprogramme, mis seonduvad hästi õppekavaga, on ka tasuta programme, kuid sõit Saaremaalt välja läheb niivõrd kalliks, et saame seda lubada heal juhul ühele-kahele lennule õppeaastas. Kombineerimine "Teater maal" toetusmeetmega on samuti ebakindel, sealgi on ressurss piiratud ja pole kindel, kas toetust saab. Kombineerimise mõningaid õppekäike KIKi toetusvahenditega, kuid seegi võimalus on nüüd ära kadunud.

Vastaja 36: Maapiirkonna koolidel kulub väga suur osa Kultuurirahastuse summast transpordi peale ja seega on üsna võimatu vaid riigitoetuse eest väljasõite teha.

Vastaja 37: Maakoolile on see suureks abiks ja üheks õppekäiguks aastas on võimalus, kui väike maakool tervenisti kuskile viia. Valikuvõimalust või erinevate vanuseastmete puhul eraldi ettevõtmised ei ole võimalikud, sest transpordikulu ja ka piletite hinnad sel juhul kohe kõrgemad.

Vastaja 38: Ida-Virumaa koolidele võiks toetus suurem olla, kuna asume suurematest keskustest, kus on enamjaolt kõik teatrid, kontserdid, keskused, mitmesaja kilomeetri kaugusel ning suur osa toetusest läheb transpordile.

Vastaja 39: Maapiirkonnas on transpordikulud väga suured. Raske on leida sobivaid kohti ja võimalusi. Täname võimaluse eest!

Vastaja 40: Maakoolist jäävad paraku huvipakkuvad asutused (muuseumid, teaduskeskused) kaugele, transport on kulukas.

Vastaja 41: Koolid, mis asuvad suurlinnades, ei pea kulutama raha transpordiks.

4. 12% - Ettepanekud

Vastaja 42: Raha võiks olla ka gümnaasiumiastme toetuseks, sest mitte kõigil noortel pole võimalik teatripileteid soetada.

Vastaja 43: /.../ Ka on vajalik toetus gümnaasiumi õpilaste jaoks. /.../ Kui nüüd mõned koolid ei ole osanud oma raha ära kasutada, siis võiks seda pakkuda huvilistele, kes oskavad rahale rakenduse leida.

Vastaja 44: /.../ Oleks tore kui teotuse suurus lapse kohta oleks võrdväärne ühe keskmise teatripileti maksumusega.

Vastaja 45: /.../ Summa võiks olla suurem, et katta vähemalt üks teatripilet õpilase kohta. Teatripiletite hinnad on väga palju tõusnud. Meeldib väga, et ei ole vaja pikka aruandlust teha, usaldatakse koole.

Vastaja 46: See on tore meede ja hea lahendus, kuid summa õpilase kohta võiks katta ühe teatripileti hinna. Hetkel teatrisse selle eest ei lähe. Külla aga ideaalne ainealase muuseumitunni jaoks.

Vastaja 47: Summa suurus võiks olla määratletud koolide kaupa.

Vastaja 48: /.../ Summa suurus võiks olla seotud kooli asukohaga st kaugus maakonnakeskusest või suurematest linnadest.

Vastaja 49: Maakoolide õpilastele võiks olla suurem summa

Vastaja 50: Maalaste toetus võiks olla suurem, sest transport maksab väga palju

Vastaja 51: Maapiirkondades võiks olla mingi eraldi transporditoetus vms.

Vastaja 52: Lubatud võiks olla kontserdid ja teater koolides.

Vastaja 53: Mõistlik leida tasakaal õppereiside ja kooli tellitavate kultuuri haridusprogrammide vahel.

Vastaja 54: Raha rohkem, eesmärgiks, et vähemalt 1 võimalus igale lapsele õppeaasta jooksul

Peamised järeldused

Kultuurirahastuse meede on väga oluline ja vajalik – koolid seovad seda otseselt laste võrdsete võimaluste ja kultuurihariduse kättesaadavusega, tuues välja, et kooli roll laste ja noorte kultuurini jõudmisel on määrava tähtsusega ning ilma selle toetuseta ei jõuaks paljud lapsed teatrite, muuseumide ja kontsertideni. Üldine kõrge meetme kasutus (99,7%) ja kõrge hinnang meetmele (8.55 punkti 10st) kinnitab, et meetme rakendamine on laiahaardeline ning sihipärane etteantud võimaluste piires.

Praegune toetussumma on liiga väike, et katta tegelikke kulusid, eriti teatrietenduste piletihindade ja maakoolide kultuurikülastuste puhul, mistõttu kool on sunnitud leidma lisarahastus muudest toetusmeetmetest, kooli enda eelarvest (mille võimalused on väga piiratud) ja üksikutel juhtudel mainitakse ka kohaliku omavalitsuse toetust. Küsitlusest selgus, et peamiste takistustena kultuurirahastuse toetusmeetme rakendamisel nähakse kõrget transpordikulu (62%), pikka vahemaad kooli ja soovitud kultuuriasutuste vahel (45%) ning kõrgeid piletihindu (42%).

Maakoolid on ebasoodsas olukorras võrreldes linnakoolidega ning vajavad suuremat või diferentseeritud toetust. **75%** vastanud põhikoolidest asub maapiirkonnas või muus linnalises asulas kui Tartu või Tallinn ning puutub paratamatult kokku transpordi ja kultuuriasutuste kättesaadavuse küsimustega. Maakoolidena määratles end küsitluses 143 kooli ning muu linnalise asulana 83 kooli.

Koolide poolt pakutud ettepanekud on:

- **Suurendada toetussummat õpilase kohta** – vähemalt ühe teatripileti maksumuseni
- **Diferentseerida toetust piirkonniti** – näiteks võimaldada maakoolidele suurem toetus transpordikulude katteks
- **Kaasata toetuse sihtrühmana gümnaasiumiaste**
- Hoida **bürokraatia minimaalne** – koolid hindavad lihtsat aruandlust ja paindlikku rakendamist
- Võimaldada toetuse kasutamist lisaks kultuuriasutuste külastamisele ka **koolis toimuvate kontsertide ja teatrietenduste rahastamiseks**

8. Õpetajate ja õpilaste vahetu tagasiside peale kultuuriasutuste külastust

2024/25 õppeaasta jooksul kogus Kultuuriministeerium Microsoft Forms digiplatvormi kaudu õpilaste ja õpetajate vahetut tagasisidet peale kultuuriasutuse külastust. Mõlema sihtrühma jaoks oli vormistatud eraldi ankeet osaliselt võrreldavate küsimustega. Ankeedile vastamine oli vabatahtlik ja anonüümne. Ankeetide lingid olid Kultuuriministeeriumi kultuurirannitsa kodulehel³ aastaringi kättesaadavad ning välja toodud ka 2024. aasta sügisises Kultuurirannitsa uudiskirjas.

Tagasiside ankeedile vastas **98 õpetajat** ja **802 õpilast 1. – 9. klassini**.

Sihtkohad

Õpilased täitsid ankeeti peamiselt peale **teatri** (423 õpilast), muuseumi (234 õpilast) või kino (169 õpilast) külastamist. Muud kultuuriasutused olid esindatud väga tagasihoidlikult (6-37 õpilast valdkonna kohta).

Õpetajate hulgas oli populaarseim sihtkoht **muuseum** (47 õpetajat) ja seejärel teater (34 õpetajat). Ülejäänud valdkondade osakaal oli suhteliselt väike (1-12 õpetajat valdkonna kohta).

Andmeid võrreldes võime järeldada, et teatris ja kinos käiakse olulisemalt suuremate gruppidega, kui näiteks muuseumis, mistõttu tekib õpetaja ja õpilaste peamiste külastuskohtade vastajate hulga vahel erisus, isegi kui asutust külastati ühiselt.

---

³ Kultuuriministeerium. (2025). *Kultuurirannits*.

<https://www.kul.ee/asutus-uudised-ja-rahastamine/rahastamine/kultuurirannits>

Kultuurirahvaste toetuse abil külastatud sihtkohtadest on 802 õpilast ja 98 õpetajat välja toonud:

Ajaloomuuseum, KUMU, Suurgildi hoone, Vanemuise teater, Ahhaa teaduskeskus, Võru kino kannel, Ugala teater, Solarise-Eedeni-Kuressaare Apollo kino, PÖFF, Vastseliina piiskopilinnus, Tõrva muuseum, Võru lasteraamatukogu, Eesti Noorsooteater, teater Estonia, Eesti Rahva Muuseum, Teater TEMUFI, ERMi teatrisaal, Filmimuuseum, VAT teater, Eesti Rahvusooper, Meremuuseum, Rakvere Teater, Draakonipesa teater, Just film festival, Kalevipoja Koda, Palamuse O.Lutsu kihelkonnakooli muuseum, Adamson-Ericu muuseum, Sakala teater, Teater Endla, Kuressaare teater, Piip ja Tuut teater, Kiek in de Kök muuseum, PROTO avastustehas, Spordimuuseum ja Kose kultuurikeskus, TÜ muuseum, Artis, Paks Margareta, Vana-Võromaa Kultuurikoda, Puhja Seltsimaja, Tartu keskkonnahariduskeskus, Pärnu Muuseum, Pokumaa, raamatukogud, Narva Muuseum, Eesti Loodusmuuseum, Tervisemuuseum, C. R. Jakobsoni Talumuuseum, MUBA vaimse tervise sarja etendus, Tallinna Loomaaed, Rakett69 Teadusstudio, Kadrioru Kunstimuuseum, Niguliste kirik, Rakvere politseimuuseum, Tallinna Linnamuuseum, Euroopa Elamuskeskus, Ülenurme Põllumajandusmuuseum, Tartu Arsise Kellade Kool, Vanalinn Livonia Tours, Tartu spordi - ja Mängusajamuuseum, Bastioni käigud Tallinnas, L. Koidula muuseum Pärnus, Revali Raapteegi muuseum Tallinnas.

Õpilaste gruppide suurus õppekäikudel varieerub märkimisväärselt.

Õpetajate tagasiside põhjal ulatusid grupi suurused neljast õpilasest kuni 200 õpilaseni. Analüüsitud 98 vastuse põhjal oli keskmine grupi suurus 36 õpilast, grupi suuruse mediaan oli 21 õpilast.

Õppekäigu seotus õppekava valdkondadega

Küsimusele „Mis õppeainega külastus kõige rohkem seotus?“ vastas kokku **802 õpilast**. Kõige sagedamini seostati külastusi **keele ja kirjandusega** (45,3%), millele järgnesid **kunstiained** (37,3%) ja **kultuuri- ja väärtuspädevus, kultuuriline identiteet** (29,2%). Märkimisväärne osakaal oli ka **sotsiaalainetel** (25,7%) ja **kehalisel kasvatusel** (22,8%). Loodusained (10,8%) ja ainetevaheline lõiming (10,6%), matemaatika (5,6%), tehnoloogia (7,1%), võõrkeeled (7,0%) ja valikained (6,2%) jäid tagasihoidlikuks.

See jaotus näitab, et külastused olid kõige tihedamalt seotud humanitaarvaldkonna ja kultuurilise pädevuse arendamisega, samas kui reaalainete ja tehnoloogia seosed olid oluliselt tagasihoidlikumad.

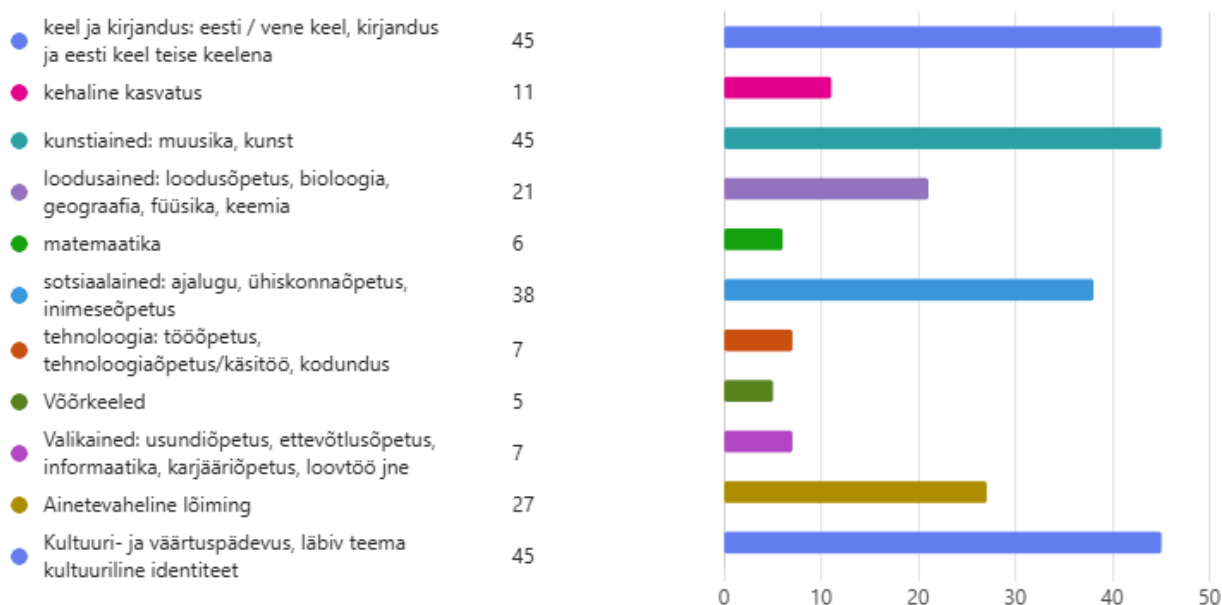
Samale küsimusele vastasid ka õpetajad ning nende hinnang õppekava seotusele erines pisut. Ülekaalukalt toodi õpilastega sarnaselt esile **keelt ja kirjandust, kultuuri- ja väärtuspädevust, kultuurilist identiteeti ja kunstiained**, millest igaüks moodustas ligikaudu 50% kõigist vastustest. Märkimisväärne osakaal oli ka **sotsiaalainetel** (38,8%), mis viitab külastuste tugevatele seostele ajaloo ja ühiskonnaõpetusega.

Õpilaste hinnangust oluliselt suuremat osakaalu näitavad aga **loodusainete** (21,4% õpetajatel, 10,8% õpilastel) ja **ainetevahelise lõimingu** (27,6% õpetajatel, 10,6% õpilastel) valdkonnad, mis toetavad interdistsiplinaarset lähenemist. **Kehalise kasvatus** puhul hindasid õpetajad selle seotust õpilastest oluliselt madalamaks (11,2% õpetajatel, 22,8% õpilastel).

Väiksema osakaaluga jäid **tehnoloogiaõpetus, valikained, võõrkeeled ja matemaatika** (umbes **5,1–7,1%**).

Nii õpetajate kui õpilaste vastused kinnitavad, et õppekäigud toetavad eelkõige **keeleskust, kultuuri- ja väärtuspädevust, kultuurilist identiteeti, kunstialast pädevust ning sotsiaalaineid**, samas kui reaalainete ja tehnoloogiaõppega seotus on pigem harv. (Joonis 8)

4. Millise õppekava valdkonnaga oli külastus seotud?

Joonis 8. Õpetajate vastus küsimusele: „Millise õppekava valdkonnaga oli külastus seotud?“ Küsimusele vastas kokku 98 õpetajat.

Haridusprogrammid ja õppeprotsess

Küsimusele, kas lisaks külastusele osaleti haridusprogrammis, vastasid õpetajad peaaegu võrdselt nii jaatavalt kui ka eitavalt. 50 õpetajat (51%) osales haridusprogrammis, samas kui 48 õpetajat (49%) seda ei teinud. (Joonis 9)

Selle põhjuseks võivad olla valdkondlikest erisused. Muuseumites ning teadus- ja elamuskeskustes on haridusprogramm tavapärase õppekäigu vorm, samas kui teatrites, kontsertidel ja kinos on õpilane traditsiooniliselt pigem vaatleja rollis. Siiski ka nende valdkondade haridustöös on tehtud suuri samme kaasamise ja interaktiivsuse suunas. Järjest enam kaasnevad külastustega ka uued meetodikad, haridusprogrammid ning abistavad õppematerjalid õpetaja toetamiseks.

8. Kas lisaks külastusele osaleti haridusprogrammis?

Joonis 9. Õpetajate vastus küsimusele: „Kas lisaks külastusele osaleti haridusprogrammis?“ Küsimusele vastas kokku 98 õpetajat.

Õppekäikude refleksiooniks ja uute teadmiste kinnistamiseks on oluline muuhulgas ka arutelu klassiruumis. Tagasiside analüüs näitab, et nii õpilaste kui õpetajate puhul on kõige sagedasem refleksioonivorm **arutelu pärast külastust** (õpilased 42%, õpetajad 45%).

Arutelu enne külastust on samuti mõnevõrra levinud, kuid vähem (õpilased 31%, õpetajad 30%).

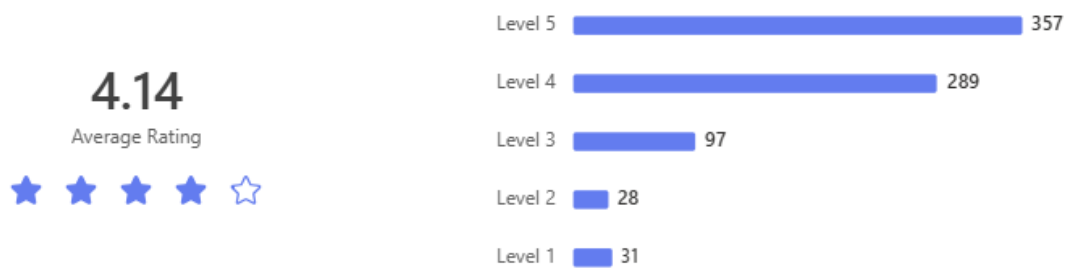
19% õpilastest ei arutlenud külastuse üle üldse, mis võib viidata kas ajapuudusele, vähesele rõhuasetusele refleksioonil või sellele, et külastus toimus pigem meelelahutuslikus võtmes kui õppe eesmärgil.

Rahulolu külastusega

Võrdlus õpilaste ja õpetajate hinnangute vahel näitab, et mõlemad grupid jäid külastustega valdavalt rahule, kuid rahulolu tase ja jaotus erinevad märgatavalt.

Õpilaste hinnangud koondusid peamiselt skaalale 4 ja 5, kusjuures Level 5 (maksimaalne rahulolu) moodustas 45% ja Level 4 moodustas 36%. Jaotuses esineb ka madalamaid hindeid nagu Level 3 (12%, 97 õpilast) ning üksikuid hinnanguid tasemetel 1 ja 2 (kokku 7%, 59 õpilast). See näitab, et kuigi enamus õpilasi hindas külastust kõrgelt, oli ka neid, kes kogemusega rahule ei jäänud. (Joonis 10)

5. Kas Sa jäid külastusega rahule?

Joonis 10. Õpilaste keskmine rahulolu külastustega

Õpetajate hinnangud on koondunud oluliselt kõrgematele tasemetele. **Level 5** moodustas 82% ja **Level 4** 12%, samas kui madalamaid hindeid esines vaid üksikjuhtudel (Level 1–3, kokku 6%). Keskmine hinnang on 4,72, mis viitab väga kõrgele rahulolule ja peaaegu täielikule konsensusele külastuste kvaliteedi osas. (Joonis 11)

7. Kuidas jäite külastusega rahule?

Joonis 11. Õpetajate keskmine rahulolu külastustega

Õpetajad hindavad külastusi kõrgemalt ja ühtlasemalt kui õpilased ning see erinevus võib olla tingitud mitmest tegurist. Õpetajad hindavad külastusi eelkõige õppeprotsessi kontekstis, kus külastus toetab õppekava ja pakub metoodilist lisaväärtust. Õpilaste kogemus seevastu võib olla rohkem seotud külastuse emotsionaalse ja meelelahutusliku aspektiga. Laste ja noorte kultuurikogemus ja emotsionaalne kaasatus on juba täna haridusprogrammide arutelude keskmes ning vajab loomulikult pikaajast ja pidevat tähelepanu nii kultuuri- kui ka haridusasutuste poolt.

EELARVE

Kultuurirahitsa meede loodi 2022. aastal 1 miljoni euro suuruse eelarvega. **Alates 2023. aastast on meetme eelarve olnud 1,5 miljonit eurot, mille kohaselt on keskmine toetus õpilase kohta 11 eurot** (keskuses 9,60 eurot, hõreda asustusega piirkondades kuni 19,58 eurot). Täpse toetuse summa määrab „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ määruse Lisa 1 „Valdade ja linnade üldhariduskoolide toetuse arvestamise aluseks olevad koefitsiendid“⁴.

Eelarve suurendamise vajadus peegeldub kultuuriasutuste piletihindades. 2022. aasta vaheanalüüsis leiti, et selleks et õpilane võiks külastada ühe õppeaasta jooksul õppetöö osana erinevaid kultuurivaldkondi — **kunst, teater, muusika, kino ja muuseum** — peaks pearaha õpilase kohta olema vähemalt 53 eurot (Kultuurirahitsa vaheanalüüs, 2022, lk 8). Samadel tingimustel on 2025. aastaks sama eesmärgi täitmiseks vaja keskmiste piletihindade järgi minimaalselt **52 eurot õpilase kohta**.

Esialgne samm, et **tagada igale õpilasele vähemalt üks kultuurikogemus õppeaasta jooksul, on tõsta toetuse eelarvet 20 euroni õpilase kohta**.

Täiendavad eelarvelised vajadused

Kultuurirahitsa täiendavate eelarveliste vajaduste aluseks on võetud 2025. aasta keskmised piletihinnad õpilastele (Tabel 3, lk 22).

❖ **I etapp:** suurendada kogueelarvet ja jõuda pearaha arvestuses keskmiselt **20 euroni iga põhikooli õpilase kohta**, arvestades teatri kui kõige kõrgema keskmise piletihinnaga kultuurivaldkonna ühe külastuse piletihinda ja minimaalset transpordikulude toetust regionaalse kättesaadavuse parendamiseks.

See teeb lisaraha vajaduseks 1 223 080 eurot. Meetme maht oleks **kokku 2 723 080 eurot**.

❖ **II etapp:** lähtudes planeeritavast õpikohustuse pikenemisest keskkhariduse lõpuni, **laiendada kultuurirahitsa toetusmeedet keskkharidusele** (gümnaasiumitele ja keskkharidust omandavatele kutsehariduse õpilastele).

2024/25. õa. õppis Eestis 34 891 üldkeskkhariduse ja 12 140 kutsekeskkhariduse õpilast. **Kokku 47 031 keskkharidust omandavat õpilast.** Tänapäevase eelarve juures (keskmiselt 11 eurot õpilase kohta) oleks **keskkharidusele laienemise lisavajadus 517 341 eurot**.

Summaga keskmiselt **20 eurot õpilase kohta** oleks keskkharidusele laienemise eelarveliste vahendite vajadus **kokku 940 620 eurot**.

❖ **III etapp:** võtta eesmärgiks **viie peamise kultuurivaldkonna külastus** (teater, muuseum, kunstinäitus, kontsert, film). Eelarve suurendamise aluseks on eesmärk tagada võimalus külastada

---

⁴ „Valdade ja linnade üldhariduskoolide toetuse arvestamise aluseks olevad koefitsiendid.“ Vabariigi Valitsus. Kättesaadav: https://www.riigiteataja.ee/aktiivisa/1220/6202/4012/VV_16m_lisa1.pdf

õppekavaga seotult viie erineva kultuurivaldkonna asutust piletikulu lõikes ühe õppeaasta jooksul ehk suurendada kogueelarvet **52 euron**i õpilase kohta.

Sellisel juhul oleks põhikooliastme toetusmeetme eelarve 7 miljonit eurot ja keskhariduse eelarve 2,4 miljonit eurot. **See teeb meetme kogueelarveks 9,4 miljonit eurot.**

Kultuurirahastuse vajaduse arvestuse aluseks on

2025. aasta keskmised piletihinnad (kas esimese poolaasta või 2025/26 õppeaasta alguse seisuga)
- 2024/25 õa. 1. – 9. klasside õpilaste koguarv **136 154** õpilast.

Valdkond	Keskmine pileti hind eurodes	Kõigi 1. – 9. klassi õpilaste kulu kokku (1 pilet aastas)	Õpilase piletihinna arvestuse alused
<i>Kunst</i>	5,8	789 693 eurot	KUMU (9 eurot) Kondase keskus (2 eurot) Kai kunstikeskus (7 eurot) Tartu kunstimuuseum (külastus koos töötoaga 5 eurot)
<i>Teater</i>	18,2	2 478 003 eurot	Rakvere teater (18, 20 eurot) Endla Teater (12, 15, 18, 20 eurot) Ugala Teater (17 eurot) Noorsooteater (12-32 eurot)
<i>Kino</i>	7,11	968 055 eurot	Kuressaare teater (10, 16-20 eurot) Eesti Filmi Instituudi statistika, jaanuar-juuni 2025
<i>Muusika</i>	11,4	1 552 156 eurot	Arvo Pärdi Keskus (8, 10 eurot) ERSO haridusprojektid (9 eurot) Eesti Pärimusmuusika Keskus (9-16 eur) Tallinna Kammerorkestri noorte- projektid (15 eurot)
<i>Muuseum</i>	9,2	1 252 617 eurot	Meremuuseum (10 eurot) Tervisemuuseum (8 eurot) Vabaõhumuuseum (10 eurot) Narva Muuseum (10 eurot) Eesti Rahva Muuseum (6-10 eurot)
KOKKU	51,7	7 040 524 eurot	

Tabel 3. Keskmised õpilaste piletihinnad 2025. aastal

Lisa 1. Piletihindade arvestuse aluseks olevad allikad

Lisa 1. Piletihindade arvestuse aluseks olevad allikad

Piletihindade info 2025. aasta I poolaastal või 2025/26 õa alguses vastavalt valdkonnale:

Kunst:

KUMU kunstimuuseum, [Sooduspilet: Kumu kunstimuuseum | Kunstimuuseumi E-pood](#)

Kondase keskus, [Piletite ja lahtiolekuaegade info — Kondase Keskus](#)

Kai kunstikeskus, [Külastajainfo | Kai kunstikeskus](#)

Tartu kunstimuuseum, [Muuseumi piletiinfo - Tartmus](#)

Teater:

Rakvere Teater, [Piletid | Rakvere Teater](#)

Endla Teater, [Piletiinfo — Endla Teater](#)

Ugala Teater, [Piletid - Ugala Teater](#)

Noorsooteater, [Millist piletit osta? | EESTI NOORSOOTEATER](#)

Kuressaare teater, [PILETIINFO - Kuressaare Teater](#)

Film:

Eesti Filmi Instituudi statistika, jaanuar-juuni 2025, [Kinolevi vaatajanumbrid kasvavad, keskmine piletihind langeb - Eesti Filmi Instituut](#)

Muusika:

E-kiri: Eesti Pärimusmuusika Keskus 05.11.2025, [Infokiri „Noor kuula\(e\)b“ #1 – Eesti Kontsert](#)

Arvo Pärdi Keskus, [Infokiri „Noor kuula\(e\)b“ #1 – Eesti Kontsert](#)

ERSO haridusprojektid/kontserdid, [Infokiri „Noor kuula\(e\)b“ #1 – Eesti Kontsert](#)

Eesti Pärimusmuusika Keskus, [Infokiri „Noor kuula\(e\)b“ #1 – Eesti Kontsert](#)

Tallinna Kammerorkestri noorteprojektid, [Infokiri „Noor kuula\(e\)b“ #1 – Eesti Kontsert](#)

Muuseum:

Ajaloomuuseum piletiinfo.

Eesti Meremuuseum, [Muuseumitunni hinnad ja tingimused - Lennusadam : Lennusadam](#)

Eesti Tervisemuuseum, [Piletid - Eesti Tervisemuuseum](#)

Eesti Vabaõhumuuseum, [Piletiinfo – EVM](#)

Narva Muuseum, [Piletid - Narva Muuseum](#)

Eesti Rahva Muuseum, [Piletiinfo | Eesti Rahva Muuseum](#)

Lisa 2. Küsimustik

1. **Kooli asukoht**
  - Tallinn
  - Tartu
  - Muu linnaline asula
  - Maakool
2. **Palun märkige maakond, kus Teie kool asub**
3. **Kooli õpilaste arv**
  - üle 500
  - 100-500
  - alla 100
4. **Kas olete kasutanud või plaanite kasutada 2024/2025. õppeaasta jooksul oma koolis Kultuurirahitsa toetust?**
  - Jah (*vastaja jätkas küsimusega nr 6*)
  - Ei (*vastaja lõpetas ankeedi täitmise küsimusega nr 5*)
5. **Palun põhjendage oma vastust**
6. **Kus käisid (või kuhu plaanivad minna) Teie kooli klassid 2024/2025. õppeaastal Kultuurirahitsa toel?**

Võimalik on mitu vastusevarianti

  - Muuseum
  - Teater
  - Kino
  - Kontsert
  - Kunstinäitus või galerii
  - Raamatukogu
  - Tantsuetendus või tsirkus
  - Elamus- ja teaduskeskus
  - Kultuurifestival
  - Giidiga linnaekskursioon (arhitektuur, disain, kunst)
  - Muu
7. **Mitu Kultuurirahitsa õppekäiku õpilase kohta on olnud võimalik ettenähtud toetusega korraldada?**
  - Kolm või enam Kultuurirahitsa õppekäiku õpilase kohta õppeaasta jooksul
  - Vähemalt kaks Kultuurirahitsa õppekäiku õpilase kohta õppeaasta jooksul
  - Vähemalt üks Kultuurirahitsa õppekäik õpilase kohta õppeaasta jooksul
  - Kultuurirahitsa toetusest ei jätku isegi üheks õppekäiguks
  - Muu
8. **Valige kuni kolm peamist takistust Kultuurirahitsa õppekäikude läbiviimisel**
  - Takistused puuduvad, saame hästi hakkama
  - Kõrge transpordikulu
  - Pikk vahemaa kooli ja soovitud kultuuriasutuste vahel

- Kõrged piletihinnad
- Piletite saadavus (soovitud üritused toimuvad õppetöö välisel ajal või on välja müüdnud)
- Teadmatus, kas pakutava programmi sisu vastab ootustele
- Õppekäigu suur ajakulu ja kattuvus teiste õppeainetega
- Lapsevanemate kaasamise vajadus (rahaline ja ajaline)

9. Kui efektiivseks hindate Kultuurirahastuse toetusmeetmeid tervikuna?

(märkida skaalal 1-10 tähti, kus 1 täht- pole üldse efektiivne ja 10 tähti- on väga efektiivne)

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

10. Soovi korral palun märkige siia oma täiendavad mõtted ja kommentaarid Kultuurirahastuse toetusmeetme kohta